

אמרות טהורות

במשנתם ונתיבתם של רבוה"ק לבית פשיסחא ווארקא אלכסנדר

יו"ל בס"ד על ידי
מכון 'אמרות טהורות'
שע"י חסידי אלכסנדר
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
שנה כ"ט • גליון אלף תס"ב

אמרי קודש

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שע"י שליט"א

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון תבנה ותכונן עיר סיוחון, כי איש יצאה מחשבון להבה מקרית סיוחון וגו' (אבא, כד-כז). איתא בגמרא (בבא מצ. ע"ג) על כן יאמרו המושלים אלו המושלים ביצרים, בואו חשבון, בואו וחשב חשבוננו של עולם, הפסד מצוה נכנגד שכרה ושכר עבירה נכנגד הפסדה, תבנה ותכונן, אם אתה עושה כן תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא. עיר סיוחון, אם מישים אדם עצמו כעיר זה שמהלך אחר סיחה נאה, מה כתיב אחריו, כי איש יצאה מחשבון, תצא איש [של בושה] ממחשבון [חשבוננו של עולם] ותאכל את שאינם מחשבון, להבה מקרית סיוחון, מקרית צדיקים שנקראו שיחון [פלי אלילנות, כדכתיב (תהלים צג, יג) צדיק כתמר יפרח כארוז בלבנון ישגה (ה'ב"ט)].

ויש לדקדק אחרי שדרשו את תחילת הכתוב 'בואו חשבון' על המחשבים חשבוננו של עולם, אין נדרש סיוע הכתוב 'עיר סיוחון' על ההולכים אחר סיחה נאה, וגם צריך להבין מה שדרשו תיבת סיוחון בשתי פנים הפוכים, תחילה על ההולכים אחר סיחה נאה ואח"כ על הצדיקים שנקראו שיחון.

ואשר נראה בזה הוא, שבאמת גם אלו שאין מושלים ביצרים עורכים לפעמים חשבון הנפש, אך ההבדל הוא במסקנא היוצא להם מחשבונם, כי הם בתתם אל לבם שפל מצבם באים מזה לידו יאוש ועוזבים את תורתו ועבודתו ית', אבל באמת לא זה תכלית המכון מחשבון הנפש, לומר נואש, רק לבוא אח"כ להתחזקות בתורה ועבודת ה', איש בזה יתקון גם העבר, כדאיתא בספ"ק ישמח ישראל (פסח פסא סג, ובתי דברי הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זצלה"ה ז"ל ע"ע (סור מרע עושה טוה ד"ה רביעית) בשם מורו הק' הרב מלובלין זצלה"ה ז"ל, פירוש הכתוב (מבשר טו, לט) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, 'תתורו' מלשון התרת קשר, ר"ל לא תתירו קשרכם מה, 'אחרי לבבכם ואחרי עיניכם', גם אירע לכם באיזה פעם שלא היה לכם ועיניכם ברשותכם, אלא נזרו הלב לאחור ח"ו, עם כל זה לא תעזבו ועבודתכם, אלא תעשו תשובה ותבקשו רחמים מבעל הרחמים ויתכפר לכם, כי רב טוב וסלה הוא, ואמר עוד, שאפילו מי שבא דבר עבירה לידו מפגם הברית ח"ו, ועשה תשובה וידי וזרטה באומץ הלב עד דכא, ושבר לבו בקרבו והקיש על דלתי הרחמים, נקרא נוטר הברית, ולא נאבד שם צדיק ממנו, אחרי שעשה בכל כחו מה שיוכל לעשות.

ובזה יבואר דרשת חז"ל, 'על כן יאמרו המושלים ביצרים', היינו אותן המתגברים על היצר המפתה אותם להתייאש, יאמרו, 'בואו חשבון, בואו וחשב חשבוננו של עולם', ר"ל בואו ונראה כיצד הוא הדרך הישר לערוך ולחשב חשבון הנפש, לבוא מעתה לחשב 'הפסד מצוה נכנגד שכרה' להתחדש בתורה ותפילה, ו'שכר עבירה נכנגד הפסדה' להתחזק בסור מרע ועשה טוב, 'אם אתה עושה כן לבוא מחשבון הנפש לעבודת ית', אזי 'תבנה בעולם הזה', ר"ל כאן בעולם הזה תבנה את חיך כיות, 'ותכונן לעולם הבא' בשכר טוב. אבל 'עיר סיוחון', כלומר אם המסקנא מעריכת חשבוננו של עולם הוא לומר נואש, ולהיות 'מהלך אחר סיחה נאה', לבלות הימי מהבל וריק, 'מה כתיב אחריו, כי איש יצאה מחשבון, תצא איש ממחשבון', היינו באותם שמחשבים חשבון הנפש כיות ובאים מהו להתעלות, 'ותאכל את שאינם מחשבון', הם אותן שאינם מחשבים חשבוננו של עולם לנכון ובאים מזה לידו יאוש, כי באמת לא זה התכלית הנרצה מחשבון הנפש, אלא 'להבה מקרית סיוחון, המצדיקים שנקראו שיחון', שהם באים מזה להתלהב בעבודת ית' ולא להיפך, כדאיתא בשימח ישראל (הטפה

את כז) בשם הרה"ק רבי משה מקאזניץ זצלה"ה ז"ל ע"ע (באר משה פ"ה תצוה) כתית למאור (שמות כו, ט) ולא כתית למנוחתו (פי' רש"י שם), שיש להיות 'כתית', בהכנעה, רק 'למאור', להאיר ולהתלהב בעבודת ה', 'ולא כתית למנוחתו', להתייאש על ידה ולהיות מונה, בלי שיערב לבו לגשת אל הקודש חלילה. זה לימוד לכל איש, כאשר מחשב חשבוננו ורואה שפל מצונו, לא יתפתה אחר היצר לבוא לידו יאוש מתורה ותפילה ח"ו ולהישאר בשפל מצבו רח"ל, ללא רצון להשתנות, אלא אדרבה, יתעורר 'זיך ארויס רייסן אינגאנצן פון זיין פריער' דיגע מצב', ולהתחזק מכאן ואילך שלא להתיי קשור מהש"ת, רק להרבות בתורה ותפילה ולהתעלות בעבודת ה', בסור מרע ועשה טוב, מתוך 'ברען' ואש להבה, ואז תתקבל תשובתו ורצונו יהיה נקרא צדיק, וישג מסרת ביאתו לעוה"ז ותכלית הבריאה, ויבנה ויכון בזה ובבא בגשמיות וברוחניות, עדי נטכה שיבנה ויכון עיר קדשיו ותפארתו ב"ב, אמן כן יהי רצון.

[מתוך ס"ג תשפ"א]

אמרי נועם

אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול (יש, ג)

מי שמחזיק עצמו לצדיק ושיש לו מום, בודאי אין לו כלום, ולא קיבל עוד על עצמו עול מלכות שמים, כמו שכתב הרב המגיד [מקאזניץ זצלה"ה ז"ל ע"ע] בעבודת ישראל (פי' פ"ה) 'אשר אין בה מום' - מי שמחזיק עצמו לצדיק שתיקן הכל ואין בו מום, בודאי איש כזה הוא 'אשר לא עלה עליו עול' מלכות שמים.

(ישמח ישראל פ"ה משפטים אות ג.
ועיין אמרי נחם, פרשה זו אות ז', שפירש לאידך גיסא, 'אשר אין בה מום', ר"ל מי שהוא בהתבטלות, בלי שום נאוה שהיא מום, כמאמר רב אשי (מגילה ט"ג) האי מאן דיהיר בעל מום הוא, 'אשר לא עלה עליה עול', הוא מחזיק את עצמו שעוד לא עלה עליו עול מלכות שמים, ועדיין צריך לעבוד ולעמוד לקבל על עצמו עולו ית' בשלמות. וראה גם פ"ה פרה אות יא)

ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שריפת הפה (יש, ט)
ראוי להתבונן, הלא ענין לקיחת אזוב ושני תולעת אמרו חז"ל (עי' במדבר ט"ג פירוש"י ש"כ) שהוא סימן שהגבוה שנתגאה כארוז ישפיל עצמו כאזוב ותולעת ויתכפר לו, א"כ אינו מוכן למה היה צריך לקחת עץ ארז המורה על גבוהות וגיאיות, הלא הגאווה צריכה להיות מושללת לגמרי, והיה די באזוב ושני תולעת להורות על השפלות, ותו לא מדיד.

ובל על דרך הרמז, כי מרוב ענוותנותו של אדם סכנה ורופת עליו ליפול לידו יאוש ח"ו, כי היצירה משפילו שאינו ראוי לעבודת הש"ת, ומביא אותו לדמות בנפשו חליה לומר אך אגש לעבוד אותו ית' וכל עבודתי ותורתו ותפילתי אינם שוים מאומה ואין הש"ת שומע לי, ובנפילה ניחא ליה לדיקני' (עי' ב"מ ט) - כדאיתא בתולדות יעקב יוסף (פי' עקב אות ד) בשם מרן הבעש"ט הקדוש זצלה"ה ז"ל ע"ע שריבוי ענוותנותו של האדם גורם שנתרחק מעבודת הש"ת, שמצד שפלותו אינו מאמין כי האדם גורם על ידי תפלותיו ותרונתו שפע אל כל העולמות וכו', והוא מעיין מה שאמרו חז"ל (ב"מ ט) ענוותנותו של רבי זכריה גרם החורבן, עיין שם - לכן ציוה הש"ת ליקח עץ ארז יחד עם האזוב ושני תולעת, להורות כי אמנם כן צריך להשפיל א"ע, אבל צריך לזהר שלא יבוא ח"ו לידו יאוש מתוך ענוותנותו, רק יהיה בכינות ויגבה לבו בדרכי ה' (ה"ה ב"מ ט, ג), ר"ל כדי ללכת בדרכי ה' צריך להיות לפעמים בחבנית ויגבה, שלא לומר לנפשו נואש ח"ו, אלא לידע ולהאמין שפאלו בעומק שפלותו מועיל בתפלתו ועבודתו.

(אמרי נחם פ"ה פרה אות ג, כו, פרישה זו אות טו, יענין שם בארוכה. בפר' פרה אות ג הרחיב הביאר בזה, כי 'שורש הדבר הרע הזה שהאדם ענוותנותו נופל ליאוש הוא מחמת שאינו רואה רוממות הבורא ב"ה, היינו שענוותנותו היא אך מפאת ראות שפלות עצמו גרידא, מבלי לראות לעומת זה את גדול רוממות הש"ת, אבל האיש הנלכב שמעמיק ומתבונן ורואה גדולת רוממות הש"ת, שרוממותו ית' היא בכל מקום, אפילו במקומות הנמוכים ביותר, ומפאת זה הוא נכנע כאן ואפס מרוב התבטלות מפני הדר גאונו ית', והוא דאי מאמין

שאפילו בשפלותו גורם ע"י תורתו ותפלתו שרע רב בכל העולמות, שהרי נבאר ישראל, וכל איש ישראל דבוק בהש"ת, בבחינת קוב"ה ואורייתא ישראל חד (וה"ק ח"ג ע"ג), ואעפ"י שחטא ישראל הוא (סנהדרין ס"ג) ועודו דבוק בהש"ת, שהרי אורו ית' מופיע בכל מקום. וראה שם עוד שא"ליו זהו הרמז במה שהפיר מטרות טמאים ומטמאה טהורים, היינו אותם האנשים שאפילו שהם מטמאים, מלאי חטאים ועוונות, אינם באים לידו יאוש, להם יש עוד תקוה לאחריתם, להיות נטהרים מטומאת חטאם, אבל מטמאה טהורים, היינו אותם האנשים שהם טהורים, שהם בשפלות ובענוה, אבל אומרים שאינם מועילים כלום בתורתם ועבודתם, המה נשארם בטומאה. בפרשה זו אות טו הוסיף עוד, שהתחזקות האיש הישראלי הוא ע"י שמתבונן בכח פיו, שע"י דיבורי תורה ותפילה יש בכוחו להתעלות ולהתקן, והוה רמז לקיחת עץ הארז ואזוב שני התולעת, להורות שאף כשמשפיל עצמו כאזוב, יגבה לבו כארץ, ע"י התבוננות שנמשלו ישראל לתולעת, מה תולעת אין כוחו אלא בפיו (עי' התנחומא בשלח טו), כך ישראל בפיהם יכולים לזכות לתקון הגמור)

וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו, וירדו אבותינו מצרימה ונשב במצרים ימים רבים וירעו לנו מצרים ולאבותינו (ד, כ"ד-כ"ה)
י"ל הפירוש כפי הידוע, אשר פנימיות נפש האיש הישראלי נקי ומנוקה מכל עון ואשמה ורשע, ועומד בשלמותו לעולם, ואף גם נפש כי תחטא, הנח ישראל אעפ"י שחטא אין זה מעצמותו ופנימיותו חלילה, אלא מקושי הסבל, מרוב הצרות והתלאות וטרדות הזמן משעבוד גלויות, אבל הנפש עצמה נקיה מכל סוג ופגם ועוונה בטוהרתה.

וזה נראה המכון במה שפירש רש"י ז"ל בתהלים (י, טו), שבו דרוע רשע ורע תדרוש רשעו כל תמצא, משתשבר את דרוע הרשעים אם באת לדרוש רשעם של רשעי ישראל לא תמצאנו, ע"כ, כי עצמותו הנפש הישראלית טהורה היא, מבלי שייכות כלל לכל החטאים והעוונות, וכל רשעת רשעי ישראל היא רק בחיצוניותם, מחמת היותם נגלים בין העמים, אבל משישבר הש"ת את כח הרשעים, אזי תתגלה הנפש הישראלית במלא טוהרתה, ואם יבוא לדרוש רשעם לא ימצאנו. וזהו שאמר במלך רבינו ע"ה, 'ונשב במצרים ימים רבים' - ר"ל אף שמצאתנו כל מיני תלאות ורעות ונשב במצרים ימים רבים, עם כל זה פנימיות לבנו נשאר טהור ונקי, וירעו לנו מצרים' - ר"ל רק המצרים עשו אותנו לרעים, אבל באמת בפנימיות נפשנו נותרנו טובים ונקיים מכל חטא ועון.

נאום בלעם בנו בעור ונאום הגבר שתום העין (ד, כג)
איתא בגמרא (סנהדרין ק"ה) אמר רבי יוחנן בלעם סומא באחת מעיניו היה, שנאמר שתום העין. והפירוש, כי האדם יש לו שתי עינים, עין אחת לראות רוממות הש"ת, והשניה לראות שפלות עצמו (עי' עבודת

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

ברכת מזל טבא וגדיא יאה שובע שמחות ורוב נחת מובעת בזאת בהדרת קודש אל מול פני המנורה הטהורה

כבוד קדושת מרן אדמו"ר עטרת ראשינו שליט"א

ולחנתו הגדול כ"ק אדמו"ר מלוצק שליט"א, לרגל שמחת נישואי נכדתו, בתו הכלה תחי', ע"ב"ג החתן שליט"א, בשעט"מ ובמזל טוב

ברכתינו ועתיריטנו שזיכה כ"ק מרן שליט"א לראות רוב נחת מיוזג זה ומכל יוצ"ח והחוסים בצילו ש"י מתוך בריות גופא ונחרא מעליא, לאורך ימים ושנות חיים, אמן !

מברכים בחידוה של קדושה ובקידה של הכנעה: חסידי אלכסנדר בארה"ק ובגולה

בי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל (כנ ג)

רסיסי אורה בענין כח הכישוף וביטולו

איתא בגמרא (סנהדרין טו: חולין ז'): אין עוד מלבדו (דברים ז, דלה) אמר רבי חנינא אפילו כשפים [פירש רש"י ז"ל אפילו כשפים אין בהן כח לפי מדרשו, שאין כח מלבדו]. ונראה המכוון כפי הנודע מקדושת מרן הבעש"ט זצלה"ה זי"ע (תולדות יעקב יוסף פר' נח אות ג, ערך) כי ביידיעת האדם שהש"ת מלא כל הארץ כבודו וכל תנועה וחושבה הכל ממנו ית', אז בידעיה זו ותפרדו כל פועלי און, וכדאיתא (בא מים חיים פר' באשית) בשמו הקדוש שזה פירוש הכתוב (תהלים צ ב) כי הנה אויבך ה' כי הנה אויבך יאבדו יתפרדו כל פועלי און, כלומר כאשר ישים האדם אל לבו אשר כל אויבו, היצר הרע וכל כוחות הרעים, אינם אלא ה' בעצמו ובכבודו, אז תיכף יאבדו ויכנעו כולם, ע"כ, וזהו הפי' אין עוד מלבדו - אפילו כשפים, כלומר כאשר רואים שאין שום מציאות וזלת מציאותו ית'ש בעולם, אי בטלים ומבוטלים כל הכשפים וכל הסטרא אחרא.

וזהו ענין דברי המדרש (במדבר כג, כ) והבואו בפ' רש"י ז"ל (במדבר לא, ו), שבלעם הרשע הפריח מלכי מדין בכשפים והוא עצמו פורח עמהם, הראו להם את הציון ששמו של הקב"ה חקוק בו והם נופלים, היינו כי בציון היה חקוק קודש לה' (שמות כח, לה), היינו שכל המציאות הכל הוא רק לה', ואין עוד מלבדו, וע"י הכרה זו שמאלו בטלה כל הסטרא אחרא, לכן כאשר ראו את הציון, שרואים מכוון שאין עוד מלבדו, נתבטלו והפילו על חלליהם. (אמרי מנחם פר' מטות אות ט, עין שם. ובסגנון זה מבואר בתורת כהן מהרה"ק רבי יושא מפלאצק זצלה"ה זי"ע, סוף פ' ואחנתן, עין שם מאמר נפלא בארוכה. באומות משה פר' מטות אות ו כתב על דרך זה, שכמו שעי' הציון שהשם חקוק בו נתבטל כל הסט"א, שפולו מלכי מדין ובלעם עמהם, כך בשבת קודש שהוא שמה דקובה (החלק פ"ה, פ"ה), נתבטל כל הסט"א ושלטן קודש, כדאיתא בזה"ק (ספ קלה) כד ע"יל שבתא איהו איתייחדת ואתפרשת מסטרא אחרא וכל, שכל שלטני רגזין ומבאר דרבינו נחלה וערקן ואתעבידו מיהו לית שולטנא אחרא בבניהו ועלמין, [ומזבן ביה מה שבתא בכמרא (ע' ממדרין סה) שמעשה כשפים אינם שולטני בגזית]

כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל (במדבר כג, כג). כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, ר"ל שאין בהם מנחשים ומכשפים ומה שיש להם כח הכישוף, שמתחייב פמליא של מעלה, אלא הם מאמינים שאין עוד מלבדו והכל מאת הש"ת, ובוהו מבטלים הכישוף שהוא כח הסטרא אחרא. 'כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל א-ל, ר"ל שהם מכירים שהכל מאת הש"ת, כי ממך הכל ומימך נתנו לך (דה"א טז, ז'), וכיון שכן לא נוכל להם, אלא יתפרדו כל פועלי און.

פמליא של מעלה מכחישים הכשפים

אמרו רז"ל (סנהדרין טו: למה נקראו כשפים, שמכחישים פמליא של מעלה, וח"ו שיכחישו הם [את פמליא של מעלה], אלא הפירוש הוא שפמליא של מעלה מכחישים את הכשפים.

(דברי אמת פר' בלק, וראה שם שכתב פירוש הכתוב כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל, כי לא נחש" אלא אתה רוצה שלא יהיה נחש, תוכל לפעול זאת 'ביעקב', ולא קסם" - אם תרצה שלא יהיה קסם, 'בישראל' תוכל לפעול זאת, וכי הם מכירים ויודעים אמתת אין עוד מלבדו)

כשיהיה יודע ואומר 'אין עוד מלבדו' מבטל כל הכשפים

יש לכל איש ישראל לידע שקולונו קול יעקב הוא רם ונשא מקולו של עשו ולכן ומכל מיני כשפים שהם ע"י דיבורים ולחשים שקרים, וכשארם מישראל יודע ואומר אין עוד מלבדו, הוא מבטל כל מיני כשפים, וכל הדיבורים של שקר של לבן ועשו, ואפילו פשוטי עם סגולה שחורשים וזורעים, אעפ"כ אין צועק ממעמקי לבו קולו שנמע אל הקודש.

(ישמח ישראל פסח אות לא)

הזכרת יציאת מצרים הוא סייע לבטל כל כשפים

ידוע שיעיקר הכח של מצרים היה בכישוף, שקשרו את ישראל שלא יצאו משם ועולם כיוולע בזהוה (ר"ע, ור"ב), והקב"ה התיר כל הקשרים שלהם ובלבל את כולם והוציאנו משם ביד חזקה וכו', וזה הוא שע לבטל כל מיני כישוף שלא ישלוט עוד בישראל כלל. וזהו [שאמר בלעם] (כנ ג, כד) א-ל מוציא ממצרים וגו' כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל.

(וכן זאת אפר' בלק, ובה כתב לפרש מה דאיתא בגמרא (סנהדרין טו: למה איתא דהוה קא מהדרא למשקל עפרא מתותי כרעיה דרבי חנינא פירש רש"י לעשות לו כמשפוט, אמר לה אי מסתייעת זילי עידי [אם את מצלחת לעשות לו כמשפוט עשין], אין עוד מלבדו כתיב, מדוע הביא דוק פסוק זה, הלא יש כמה פסוקים הדומים לה, וידעת היום וגו' כי ה' הוא האלקים אין עוד (דברים ז, טו), וכן שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד (שם ז, א), אלא כי תחילת פסוק זה הוא 'אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים', היינו ביציאת מצרים, ובסיפור נסי יציאת מצרים מתעוררים שוב אותם הנסים לבטל כל הכשפים כמו בעת יציאת מצרים, על כן הוכיח פסוק זה)

בעולמו של הרמב"ם לא היה שייך שום כישוף

סיפר הגה"ח ר' אריה רונברג שליט"א, שפעם שכנסנו אל כ"ק מרן אדמו"ר האמונת משה זצלה"ה זי"ע, מצאו נרגש ביותר, עד כדי דמעות, וסיפר לו בהתרשות, כי זה עתה עלה ברעיונו לבאר דברי הרמב"ם שכתב בפירושו הגמיונות (ד, ע) ובהלכות ע"ז (טו, טז), שכל המושג של כשפים ולחשים ושידע ומקומות אינם דברים אמיתיים, ואין בעולם מציאות שכזו כלל, רק הכל שקר ודמיון, והמאמין בהם וחושב שהם אמת ויחמם, אלא שהתורה אסרתם, אינו אלא מהסכלים וחסרי הדעת שאין דעתם שלימה, כי באמת הם דברים בטלים וכזבים, תוהו והבל, ונצטוונו בתורה שלא לעשותם, עין שם, וכבר תמנהו עליו הראשונים ע"י רמב"ן דברים יח, טז, ועוד) והאחרונים (ע"י ביאור הגר"א י"ד קטט, נ) ועוד) איך אפשר להכחיש דברים מהפורסמים לעיני כל, וגם בגמרא מצינו הרבה מעשיות של כשפים וכיזא, אמנם - אמר רבינו האמונת משה - לעשו עליו לבנו פירוש אמיתי בזה, כי הרמב"ם בגודל רום ערך קדושתו והתבוננותו בגדלות ה' (ע"י יסוד התורה ז, יב), היה במדריגה גבוהה כל כך של דביקות בה', עד

ישראל פר' שופטים), אבל בלעם היה סומא באחת מעיניו, שלא ראה שפלות עצמו, רק רוממות הש"ת בלבד.

ואפשר שזה הרמז בדברי חז"ל (ברכות ז) השתא דעת בהמתו לא הוה ידע, דעת עליון הוה ידע, בניחוונתא, דעת בהמתו היינו שפלות עצמו, זה לא הוה ידע, אבל דעת עליון, רוממות הש"ת, זה הוה ידע. (פרסום ראשון מעצם כתיב מרן אדמו"ר בעל אמונת משה זצלה"ה זי"ע, והוסף שם אשר התורה הק' מאירת עינים, כמו שנאמר (תהלים י"ט ט) מצות ה' ברה מאירת עינים, היינו שהיא מאירה ב' העינים, לראות רק רוממות הש"ת והן שפלות עצמו)

לא תחיה בכוחות הנסתרות המרומזים בפסוק זה, ודרש דרוש גדול סודות נפלאים בפסוק זה, ואמר שבאלו הכוחות יתבטלו כל מיני כישוף שבעולם, ואמר שגם ר"ח ורבה בר רב הונא ביטלו הכישוף באמנם פסוק זה, ומה שנכתב בש"ס 'אמרה איהו מלתא' היינו כפשוטו, שאמרה דבר, שם סומא, ולכן לא נזכר בה שאמרה, ומה שנכתב שאמרו אינהו מלתא' צ"ל 'מלת' בלא אלף כי בסופו, ומלת' הוא ר"ת 'מכשפה לא תחיה', ובהו ביטלו הכישוף. וסיים הרב חז"ל ואמר: כששמעונו הפלא הזה טרחנו ועמלנו לחפש אחר דפוסי ש"ס ישנים, ומצאנו ש"ס ישן נושן אשר נדפס כמעט בהתחלת מציאות מלאת הדפוס, ובו מצאנו כדבריו הק' 'ש'מלתא' שלה נדפס באלף, ו'מלתא' זידיהו נדפס 'מלת' בלא אלף וגם נרשם למעלה נקודות כמו בר"ת, הנה זכינו לראות בחוש שתורתו תורת אמת כמשה מסיני, לכן אהויב אל תרעו ואל תשחיתו לדבר על הקדוש והנורא, שר התורה, כי תורת אמת היתה בפיהו.

(הרה"ח ר' יעקב קאדאורי, בעל מצרף העבודה, סיפורים נוראים דף ה', וכן הובא בס' דברים נחמדים מהרה"ק בעל בני יששכר זצלה"ה זי"ע (חולין קט) בשם המגיד הק' מקאנוני' זצלה"ה זי"ע, 'כלל הדפוסים הישנים נדפס 'מלתא' הראשון בא' ו'מלת' השני נכתב בלא א' בסוף רק בש"ס שטחי' לבסוף כמנהג ר"ת, ואמר המגיד הק' מקאנוני' זצוקל' מלת' בלא א' ר"ת 'מכשפה לא תחיה', היינו שהם אמרו מכשפה לא תחיה וע"ז ביטלו כשפיהם, כי ע"י מצות התורה יכול' לבטל'. בס' מגדים חדישים ע"מם שבת כתב שאין ידוע לאיזה דפוס הכוונה, כי בכל הדפוסים שלפניו לא נמצא כן - ובאמת נמצא כן בדפוס ווילנא (חולין טז) - מה גם שבכל הדפוסים כתוב מלתא ב"ו"ד אחר המ', והביא מס' עיר תנון מהרה"ק מאלעזק זצלה"ה זי"ע (ע"י ש"ת) שכתב: 'שמעתי מפה קדוש מ"ח הגאון רבי שלום אבר'ק בעלזא ז"ל שפירש הגאון המגיד מקאנוני' כי בלפניו לא נמצא כן - ובאמת נמצא כן בלפניו ווילנא הק' אמרו אינהו 'מלתא' היצגו מסדרי הש"ס ב"ו"ד, וטעמא בעי, ואמר המגיד מקאנוני' שהם לא אמרו ח"ו דבר של כשפים, רק אמרו מכשפה לא תחיה אי"י, וזה אמרו אינהו מלתא', ע"ל.

ובסגנון זה איתא בארוח לחיים (פר' תהי' 'שמעתי בשם הרה"ק בוצינא קדישא מוה"ר דוב בער [ממעורשין] זצלה"ה שאמרי אינהו מלתא' ר"ת 'מכשפה לא תחיה' אי"י, כי מדת מלכות נקראו אבי' (החלק פ"ה, פ"ה) ואמרי אינהו מכשפה לא תחיה, אנו, כלומר מדת מלכות של הש"ת שולט בכשפים ובכל הקליפות, וע"י שאמרו כן, שרינוהו לארובא מהכשפים שלה, ע"כ ד' ופח"ח)

הטבילה במקוה מבטל כח הכישוף

שמעתי מאאמרי הרב הגה"צ מוה"ר אילמלך (ווילנדאן) זצ"ל אב"ד מיזאטש דבר נפלא שסיפר לו אחד ממיידיעו, חסיד גדול, שהוא היה מלמד בכפר והיה נוהג שבכל ימי החורף היה שובר גזיז הקרח ויורד לטבול בכל יום, וסמוך להגדר היה דר גוי אחד שומר הכבשים הנקרא "אווטשארש", וכמעט בכל יום היה הגוי שואל אותו למה טובל את עצמו, ודחה אותו בתירוצים שונים, אך פעם אחת היה קור גדול, ושאל אותו הגוי: הלא היום קור גדול למה לך לטבול, וכעס עליו החסיד ואמר לו: מה איכפת לך ומה דאגתך, ולמה שום איש אינו מבטי עלי שאני הולך לטבול אלא אתה? ה' שביטל לך הגוי: מה אעשה שהדבר נוגע לי מאוד, והאמת אגיד ולא אכחד מה שסיפר לי אבי ששמע מזקינו שהיה מכשף גדול, אשר מעת שרבי ישראל בעש"ט זצלה"ה זי"ע חידש וחיזק את ענין הטבילה במקוה, ביטל ממנו כל כוחו וכח כל מכשף זמנינו עד היום, עד שכמעט נתבטל ממנו כל ענין הכישוף ע"י הטבילה במקוה, והענין פלא.

(הגה"ח ר' יהושע אלטר ווילנדאן ז"ל אב"ד קאנסקוואלא, עמק יהושע אורון, שער התורה אות טו, ומשם הועתק במעשה הגדולים החדש אות מג. וראה בס' נהר יוצא מעדן מהרה"ח ר' יצחק מאיר עגרטא ז"ל מלאדו, נהר ד' אות ו, שכתבא מה שכתבו הספרים הק' בשם הבעש"ט זצ"ל כי מעת שנותרה תורת המקוה נתמנעו המשכפים וכוחות הכישוף, כי כשזה קם זה נופל, [מקוה] המקוה [קומה] המורה על קומת הקדושת... וגם סופי אדמו"ר הק' מוה"ר מאיר יחיאל זצ"ל מאסטראוואצא שמכשף אחד שאל את הבעש"ט זצ"ל מה זאת שאני רואה הרבה אנשים יוצאים מבתיהם בנזק ויודפים אחריהם הרבה קליפות, ובחזרתם לביתם איני רואה כלום, ואמר הבעש"ט ז"ל היא פועלת המקוה! ונקיטת רמזי לה! כי במה שמבואר בגמרא (סנהדרין טו) שכשפים נימוחו על ידי מים חיים)

שבאותה מדריגה שבה עמד ראה והרגיש בחוש שאין שום כח אחר זולת אלקותו ית'ש, וראה את כל הכוחות בטלים לגמרי בפני מציאותו ית'ש, ממילא היה פשוט אצלו באמת שאין שום כישוף בעולם כלל, רק הכל דמיון ושקר, כי אכן בעולמו ומדריגתו הנשגבה של איין דברים כאלה, אבל אצל אנשים כערבנו, שאנו במדריגה נמוכה, ובהסתר אחר הסתר, פשוט הוא שבעולמינו ובדרגתינו השפלים יש כח של כישוף וכיזא.

(מכתב חסידים, וכן הוא ברשימת הגה"ח מורינו רבי יחיאל יהודה משה שליט"א מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ששמע הדברים מפי זקינו הק' לב (שבת טו) ד"ה א"ל, 'אעפ"י שאמרו כשפים מכחישים פמליא של מעלה בכל האותן שאין להם המצוה הגמורה ונשארים למטר, ע"י"ש, בדומה לזה נמצא בס' אש המזבח, מהגה"ח ר' נח נד וויינטייב ז"ל, ע"י יח, 'שמעתי' בשם רבינו הקדוש רבי ר' בונם מפשיסא זצוקלה"ה זי"ע על מה שכתב הרמב"ם שאין כישוף, ורבים מקשים האל חז"ל אמרו שיש כישוף, ופירש הוא ז"ל כי הרמב"ם בהן כל דבר שאמר בדעת קדוש, והכל ראוי בעיני הקדושים, וכאשר רצה לדעת זה הענין, היה ר"א שלא שיתקע ח"ו ויפול חלילה בחרם הטומאה, על כן קדש וטיהר עצמו עד מאוד, וזו התחיל לחפש אחר זה הענין, והקדושה היא אור והטומאה היא חושך, וכאשר התחיל לחפש, הושיעוהו הטומאה ברחו ואיננה עוד, ועל כן הוא ז"ל לא היה יכול להושיע בשום אופן)

מכשפה לא תחיה

בהיותי עוסק במלמדות באנאווה הסמוך לקאנווא, התגורר בזמן הזה בסביבות העיר הגאון רבי חיים מרגליות זצלה"ה, הרב מדובנא רבתי, בעל שערי תשובה על הש"ע, כי היה לו מסחר ביערות סביבות העיר, ודרכו היה לבוא לפרקים העירה. פעם אחד בא לעיר ובאו החשובים והלומדים להקביל פניו, וגם אני הייתי בתוך הבאים, ואמר להם תורה, ואח"כ נפל ביניהם דבר מענין דרך החסידים, והוציא דיבה על כמה מגדולי הרבנים מעדת החסידים, עד שפערו פיהם לרבר על מרן הבעש"ט הקדוש זצלה"ה זי"ע, נתלהב הרב הנ"ל מאוד ואמר: אחיי רועי, בקשתי מבורכים שתפסיקו מיבור זה, ואל ישמעו זאת בדברים האלה על עיר וקדיש איש חמודות, כי באמת אני ג"כ מהמתנדבים לדרך החסידים כנודע, ואעפ"כ על הבעש"ט הק' אין במדינות אלו התנגדות ח"ו, אודרה גדול הוא בעינינו ממש כמו הארי"ל, ואף אם נמצא כדבריו פסוק אשר לא כן הוא מסודר בתורה, אין להרהר אחריו ח"ו, כי כל אותיות התורה היו נתונים בידו לעשות בהם כרצונו! והוסיף ואמר אספר לכם מפלאי פלאות נסתרות ותורתו ותדעו ותבטלו מציאותו שכדברי רבי חיי.

פעם דרש [בעש"ט] המימרא שכתב (פ"א) רב חסדא ורבה בר רב הונא הוּו קא אזלי בארבא [ע"י מנחם הלפתי בספינת], אמרה להו ההיא מטרוניתא אوتבן בהדיכין [היחשובים עמכם], ולא אבותהו, אמרה איהי מילתא אסרתה לארבא [אמרה איהו לחש וקשרת את ספינתה שלא תזוז ממקומה], אמרו אינהו מילתא שריוהא [אמרו הם שלש והתחילו], ופירש רש"י ז"ל 'אמרה איהי מילתא' שם סומא, 'אמרו אינהו מילתא' שם סטרה, והקשה כבודו ז"ל בשלמה מילתא דידה לא נזכר בגמ' מצד שמה שסומא, אלא מילתא דידה שהיא שם סטרה למה לא נזכר שם שם שאמרו ככדי שנדע עמדה בהם בטלו הכישוף, ומה גם כי מצאנו בסמ' גיטין כ"ט דפים של לחשים לכמה תחולאים. ואמר הוא ז"ל שביטול הכישוף הוא כשואמרים הפסוק (שמות כז, כ) מכשפה

גיליון זה נתרבם ע"י ידידנו היקרים והנכבדים מזכי הרבים

הרה"ג מורינו רבי יעקב לייב גולדמן שליט"א, חוב"ב כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, לרגל הכנס בני היקר מרדכי נ"ו לעול המצוות במזל טוב	הרה"ח ר' וויניטאק ה"ו, ירושלים, לרגל הולדת בנו בכורו ש" במזל טוב	הרה"ח ר' שלמה מנחם ראזענבלום שליט"א, לייסקווא, לרגל הולדת הולדת הנכדה תתי' במזל טוב	הרה"ח ר' אלחנן שפיגעל ה"ו, לייקווא, לרגל ה'חאלאקה' לבנו היקר דוד נ"ו במזל טוב	לעילוי נשמת האה"ח מרת מרים ב"ו מרדכי הלוי ע"ה אשת הר"ר יעקב דוב ז"ל גאלידבערג נפטרה י"ג תמוז תשס"ג	הרה"ח ר' יעקב צבי גוטמן שליט"א, רובן פאראק לע"ג אמו האה"ח מרת גיטל מאשה ב"ו מנחם מענדל ע"ה נפטרה ט"ו תמוז תשס"א	האחים לניצניק הי"ו, בני ברק, ירושלים לע"ג אמנם האה"ח מרת רוזה ב"ר אברהם ע"ה נפטרה י"ז בתמוז תשע"ז
--	--	---	---	--	---	---